

Povezani za trajnostni razvoj

4. zbor članic Plana B za Slovenijo – mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

11. maj, od 9.00 do 14.00 ure. Orehov gaj, Obrije, Ljubljana

Poročilo

1. Proces srečanja

Namen letnega srečanja mreže je bil informiranje članic o delovanju celotne mreže, pogovor o aktualnih temah, iskanje skupnih aktivnosti, morda celo skupnih projektov in tako skupaj začrtati prihodnjo pot mreže Plan B za Slovenijo.

V prvem delu srečanja so koordinatorji delovnih skupin predstavili aktivnosti posameznih delovnih skupin v preteklem letu (od zadnjega letnega srečanja mreže maja 2014). Nato se je predstavilo 7 organizacij članic kandidatki, ki so bile potrjene kot nove članice mreže:

- DONDES – Društvo za ohranjanje naravne dediščine Slovenije
- Društvo Bober – Okoljsko gibanje Dolenjska
- Herpetološko društvo – Societas herpetologica slovenica
- Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
- Zavod Svibna, regijski zavod za ohranjanje in trajnostni razvoj podeželja
- Združenje ZEK DPBK - Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine
- Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije

Drugi, delavniški del srečanja je vodil moderator Žiga Novak po metodi Odprtega prostora. Cilj delavniškega dela je bil iskanje in pogovor o skupnih, horizontalnih temah, ki so jih članice same predlagale. V uvodnem delu so udeleženci predlagali teme, o katerih se je nato po skupinah diskutiralo. Izvedli smo en krog skupinskega dela in nato predstavili rezultate posameznih skupin ter zaveze, ki so iz tega sledile.

2. Udeleženci

<i>Ime in priimek</i>	<i>Organizacija</i>	<i>e-naslov</i>
Anamarija Slabe	Inštitut za trajnostni razvoj	anamarija.slabe@itr.si
Barbara Kvac	Focus, društvo za sonaraven razvoj	barbara@focus.si
Barbara Zakšek	Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije	barbara.zaksek@gmail.com
Bernardka Zorko	Zavod Svibna	bernardka@zavod-svibna.si
Erika Oblak	Ekologi brez meja	erika.oblak@ocistimo.si
Gaja Breclj	Umanotera	gaja@umanotera.org
Gorazd Marinček	Slovenski E-forum	gorazd.marincek@se-f.si
Igor Šenica	Društvo Bober - Okoljsko gibanje Dolenjska	boberdolenjska@gmail.com
Iztok Majhenič	Društvo gibanje TRS	pisarna@gibanje-trs.si
Jasmina Kotnik	Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev	jasmina.kotnik89@gmail.com
Maja Rijavec	KED Smetumet	smetumet@gmail.com
Maja Sopotnik	Herpetološko društvo	
Marija Marinček	Združenje ZEK DPBK	marija.marincek@gmail.com

Nastja Kosor	Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev	nastja.kosor@gmail.com
Nina Štros	Greenpeace	nina.stros@greenpeace.org
Nina Uratarič	Morigenos	projekti.morigenos@gmail.com
Polona Valič	Umanotera	polona@umanotera.org
Renata Karba	Umanotera	renata@umanotera.org
Senka Vrbica	PIC	senka.sifkovic.vrbica@pic.si
Suzana Vurunić	Slovenski E-forum	suzana.vurunic@se-f.si
Tomaž Jančar	DOPPS	tomaz.jancar@dopps.si
Urša Erman	Cipra Slovenija	slovenija@cipra.org
Urša Zgojznik	Društvo ekologi brez meja	ursa.zgojznik@ocistimo.si
Urška Vezovnik	KID PiNA	urska.vezovnik@pina.si
Vida Ogorelec	Umanotera	vida@umanotera.org
Sašo Obolnar	Zavod Svibna	saso@zavod-svibna.si
Mateja Deržič	Dinaricum	mateja.derzic@gmail.com
Niko Godec	Društvo Duh časa	niko.godec@duh-casa.si
Jasna Mulej	Dinaricum	mulej.jasna@gmail.com
Tomaž Gorenc	No excuse	tomaz.gorenc@noexcuse.si

Na Zboru članic je bilo prisotnih 30 udeležencev iz 16 organizacij članic od 27 ter iz 6 organizacij članic kandidatk. Mreža je bila sklepčna.

Delavniški del srečanja je moderiral Žiga Novak.

3. Rezultati »Odp rtega prostora«

Za kakšen trajnostni razvoj smo združeni?

Skupina je ugotovila, da je trajnostni razvoj izrabljen pojem. V okolici se pogosto pojavlja negotovanje nad našimi aktivnostmi v smislu čemu bo to koristilo in zakaj je to treba. Pri trajnostnem razvoju ne gre več za ravnotežje med okoljem-gospodarstvom-socialo, temveč gre za nosilnost planeta in organiziranje celotnega spektra naših aktivnosti v okviru tega. Postavlja se vprašanje uspešnosti/učinkovitosti varovanja posameznih delov, če jih ne varujemo v večjem kontekstu (npr. podnebne spremembe) – krovne zgodbe so širše. Problema, ki so jih v skupini izpostavili sta:

- Ne moremo si privoščiti ne imeti stališč do drugih aspektov družbe (npr. kaj delajo otroci na Kitajskem).
- Dolžni smo sodelovati pri kreiranju družbe, ki jo želimo, znotraj katere bo spoštovanje planetarne omejitve.

Zaveza skupine je sklic interesnega sestanka znotraj mreže na temo čemu širše služimo? Da ugotovimo, kje in kaj je skupni imenovalec – nekaj, za čim vsi stojimo v Plan B (npr. na področju energetike, pa tudi druga področja).

Popularizacija okoljskih tem med ljudstvom

V skupini so razmišljali o tem kaj lahko na to temo naredimo kot mreža in kaj posamezne organizacije.

- Predlog, da se izraza trajnosti razvoj in EKO ne uporabljate več, saj za oba velja, da si vsak malo po svoje predstavlja kaj pomenita, nihče pa ne ve točno kaj to je.
- Znamka Plan B – opozorimo kaj je, za kaj se zavzemamo. Uporabimo pozitiven pristop in združimo vse sile - pomembno da vključimo tudi tiste, ki delujejo na lokalnem nivoju. Potrebno je sanjat na veliko, saj Plan B je tisti, ki vidi na veliko – je krovna organizacija. Potrebno je dati tudi težo navzven, povedat da nas podpira toliko in toliko ljudi, kar je pomembno za odločevalce.
- Komuniciranje naj bo kratko, jasno, jedrnato. Uporabljati moramo družabna omrežja – sporočila, ki krožijo naokoli. Promocija mreže Plan B.
- Potrebno je sodelovanje NVO s podjetji in lokalnimi skupnostmi – takšno povezovanje prinese več dobrega širši skupnosti.
- Kaj lahko vsak naredi? Posameznik, organizacija, občina, država.
- Plan B že ima svoj političen program, potrebno ga je samo skomunicirati.
- Mi smo kanal za servis članic in ljudi – potreben je boljši marketing!
- Slogan: »Mi govorimo v vašem imenu!«

Zaveza skupine je boljši marketing in uporaba slogana.

Spodbuditi več kmetov za ekološko kmetijstvo

Na letnem srečanju so se v skupini med sabo spoznale in povezale različne organizacije, ki so izpostavili naslednje probleme oz. teme:

- Zanimajo nas vse kmetije (majhne in velike).
- Treba se je zavedati, da je kmetija tudi gospodarska enota – pomembna je ekonomika. Problem, ki ga je potrebno rešiti je, kaj se bo zgodilo po preusmeritvi?
- Male kmetije prevladujejo v strukturi, kar pomeni polovico delovnega mesta ali še več.
- Male kmetije bi morali vključiti v strategije – zdaj se jih namenoma izključuje.
- Rešiti je potrebno problematike dopolnilne dejavnosti.
- Trženje, ki je povezano z ekonomiko – problem živalskih proizvodov, ker ni potrebne infrastrukture.
- Problem mladih prevzemnikov kmetij.
- Prenos znanja – potrebno si je prizadevati prevzeti čim več dejavnosti prenosa znanja, ki so zdaj v razpisih in so prvič odprti za NVO in druge upravičence.
- Kako dostopat do kmetij, ki bi jih radi nagovorili? – problem

Odgovornost: Razlogi za (ne)prevzemanje in posledice le-tega

V skupini so prišli do naslednjih ugotovitev:

- Odgovornost bi morali imeti vsi, vendar je noben noče.
- Gre za sistemski pojav - stvar družbe, kulture, ki ima neko inercijo.

Odločilni dejavniki so psihološko pogojeni (pod črto so vsi primarni vzroki tovrstni), ki se vzajemno spodbujajo v povratno zanko – znan „začaran krog“. Vsak kolektivni (ali individualni) samouničevalni – beri: absurdno iracionalni vedenjski vzorec ima korenine v enemu ali več od znanih kognitivnih pristranosti. Najusodnejša med vsemi je ta, da smo (seveda zmotno, a) trdno prepričani, da *zame pa to že ne velja*.

- Formula odgovornosti:

Odgovornost = ozaveščanje + zgledi – kriza moralnih vrednot

Pri zgledih nismo dosledni.

Odgovornost je torej (srednje in dolgoročno) življenjskega pomena. Pri čemur ozaveščenost obsega zavedanje o dejanskem stanju in objektivni oceni lastne vloge v (vseh) odnosih. Spodbujevalno na prevzemanje odgovornosti vplivajo „dobri“ zgledi. Jasno je, da je „dobro“ subjektivna kategorija, katero je smiselno normirati s konsenzom. Zaradi nenaravnega imperativa monetarnega profita (za oligarhijo) in posledično progresivne odpovedi individualnih vrednot v zameno za sposobnost golega preživetja, nastala kriza moralnih vrednot negativno vpliva na prevzemanje odgovornosti.

- Odgovornost bi se morala roditi v osnovni celici družbe, družini.

Ljudje smo v veliki meri tudi sužnji lastnih navad. Skupek vseh navad formira našo osebnost, le-ta pa se v pretežnem delu izoblikuje že v rani mladosti. Vse kasnejše spremembe so manj izrazite in jih je z leti vse težje doseči. Zrelo starševstvo in izobraževalni sistem sta predpogoj za družbo, ki jo želimo in potrebujemo.

- Najbolj vplivni ljudje prevzemajo najmanj odgovornosti ali pa se je izogibajo.

- »Če vsi kradejo, zaradi tega še ne postanejo pošteni«.

- Grožnja: » Če boš pa naredil to, potem pa ne bo denarja« - "Ni merilo zdravja biti dobro prilagojen v izrazito bolni družbi.

Ni grožnja od „zgoraj“ temveč objektivno zavedanje, da obstajamo (NVO) zgolj zaradi tega, ker (dokler) ne drezamo preveč v vladajoče strukture. Čas je za odločitve: ali bomo dosledni in (bistveno) manj „kompromisni“, kot smo bili do sedaj, ali zastavili svoje ime in prodali svoje principe drobtinam kapitala in postali sokrivci za prečkanje „točke brez povratka“.

- Kako bi se lahko območje našega vpliva širilo?

Verjetno ni nikogar med nami, ki se ne zaveda resničnosti paradigme *Deli in vladaj!*

Alternativa je seveda: *Skupaj smo močnejši!* Torej kako? Skupaj, pod enim imenom – navzven (in navznoter) homogeno, usklajeno in enotno. To velja za organizacijsko obliko. A akcije (zlasti z visoko stopnjo organizacije) potrebujejo motivacijo - „gorivo“ za pogon. To „gorivo“ so naša prepričanja, vrednote...

- Predlog, da damo na spletno stran pobudo v kaj verjamemo in da prevzamemo odgovornost in nato damo v eno formalno obliko.

Zaveza skupine je osebna pripravljenost za koordiniranje projekta ustanovitve verske skupnosti.

Kako bomo okoljske NVO črpale kohezijska sredstva?

- Obstajajo različni mehanizmi kako lahko k temu pristopimo.
- Kako lahko izkoristimo mrežo? To bodo veliki projekti, ki presegajo posamezne organizacije. Dodane vrednosti mreže so:
 1. Povezovanje – združevanje kapacitet

2. Zmožnost, da na sodobne izzive (konkurenčnost gospodarstva, varstvo okolja, delovna mesta) gledamo zelo horizontalno oziroma presečno: te teme ne moremo več gledati kot ločene, ampak poiskati ukrepe, ki naslavlajo več tem hkrati – tega smo v mreži sposobni.
3. Nudjenje storitev mreži (študiranje OP, sledenje razpisom,...) – gre za zelo zahtevne naloge, ki jih lahko mreža nudi svojim članicam. Preden se ta energija vloži, je potrebno preveriti interes članic. Kot prvi korak so v skupini predlagali ustanovitev interesne skupine organizacij, ki želijo biti aktivne na tem področju. Skupina vzpostavi akcijski načrt kako vzpostaviti takšno infrastrukturo in razdeli naloge med posamezne organizacije.

Zaveza skupine je preverjanje interesa za ustanovitev delovne skupine organizacij, ki jih tema zanima in želijo biti na tem področju aktivne.

Hrana: Trajnostni razvoj skozi želodec

- Ekološka hrana ne bi smela biti nekaj ekskluzivnega, elitističnega, temveč dostopna vsem.
- Koliko je vegetarianstva, veganstva? Zakaj je treba popredalčkat? Etiketiranje ustvarja tudi nestrpnost, defenzivnost, celo agresijo
- Pohlep in lakotnost – dva smrtna greha, ki sta izvor netrajnostne prehrane.
- Vplivi proizvodnje hrane na okolje, naravo, črpanje virov.
- Hrana ima pomembne kulturne in čustvene razsežnosti
- Vprašanje verodostojnosti nasvetov za »pravo« prehrano (glede vplovov na zdravje in okolje)
 - potrebna je zmernost.
- Kakšne so koristi? Zdravje, dolgoživost,...

Osebna zaveza v skupini je bila še nadaljnje raziskovanje teme.

Kako pridobiti »večjo podporo« občine v kateri deluješ?

Skupina ni »zasedala«.

Zapisala: Polona Valič, 20.5.2015